

# Makói Népszó

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

## Churchill Amerikába utazott

London. (MTI) Churchill, aki hosszabb szabadságát Amerikában szándékozik tölteni, szerdán elutazott Floridába, ahonnan csak március végén tér vissza Európába.

## Rennert választották államfővé

Bécs. (MTI) Dr. Karl Rennert az osztrák parlament mindkét háza csütörtökön a köztársaság államfőjévé választotta. Rennert titkos szavazással 204 szavazattal 1 ellenében választották meg egyhangúlag. A két ház együttes ülésének lefolyását az osztrák rádió közvetítette, ami Európa parlamenti történetében eddig példa nélkül állt.

## Az USA püspökeinek érdekes pásztorlevele a kislepek érdekében

Budapest. (MTI) A fővárosi lapokat élénken foglalkoztatja az Egyesült Államok püspöki kara által legutóbb kibocsátott pásztorlevél, amely a hatalmi politika tragédiájához való visszatéréstől óvja a világot.

— Igazságtalan volna — mondja a pásztorlevél —, ha hozzájárulnánk más országok, népcsoportok, vagy egyes személyek jogainak megsértéséhez Németország, Ausztria és Magyarország irányában nem lehetünk közömbösek és bármilyen hosszúra nyúlik is az a próbaidő, amelyet ezeknek a népeknek előírtak, hozzá kell segíteni őket, hogy elfoglalhassák helyüket a népek családjában.

— Az igazság az észszerű megbüntetést követeli és ugyanakkor észszerű jóváértel követel. De nem szabad arról megfeledkeznünk, hogy a mi hagyományos igazságérzetünk az egyéni felelősség lényegében gyökerezik. A népeknek fontos kitéleptése újabb rabszolgaságot jelent és ezt korunkból számítani kell — fejeződik be a pásztorlevél.

## Igazolt és állásvesztésre ítélt az igazolóbizottság

Az igazolóbizottság december 13-án és 17-én az alábbi személyeket igazolta: Récsányi Gábor MÁV tisztviselő, Acél Szabó Jánosné kiszombori tanítónő, Hargittai Lászlóné apátfalvi tanítónő, Hargittai László apátfalvi segédjegyző, Mátrai Rezső ipariskolai tanár, Szabó István magántisztviselő, Kiss József Sándor és Kiss Ferenc városi kisértőket.

Megfédésre ítélte a bizottság Vass László magántisztviselőt és Varga Margit tanítónőt.

Állásvesztéssel sújtotta a bizottság Gera István állampénztári tanácsost, családja számára azonban a nyugdíjigényt megtagadta.

## Tildy miniszterelnök üdvözlő távirata Sztálinhoz

Budapest. (MTI) Tildy Zoltán miniszterelnök Sztálinhoz, 66 születésnapja alkalmával üdvözlő táviratot intézett.

— A magyar kormány és az egész magyar nemzet mélyen átérzi örömét abból az alkalomból generalisszimusz úr, hogy töretlen

egészségben és munkakedvvel ünnepli 66. születésnapját.

— A magyar kormány és a magyar nemzet még sok, az emberi haladás ügyére áldásos esztendő kíván Önnek generalisszimusz úr — fejeződik be a miniszterelnöki távirat.

## Ratifikálták a magyar-szovjet gazdasági egyezményt

Budapest. (MTI) A Nemzeti Főtanács csütörtökön délután tartott ülésén a szovjet-magyar gazdasági együttműködésről szóló egyezményt ratifikálta.

Budapest. (MTI) A nemzetgyűlés politikai bizottsága csütörtökön délelőtt 10 órakor Nagy Ferenc elnökletével ülést tartott, most első ízben a nemzetgyűlés megalakulása óta és tárgyalta a Moszkvában 1945. augusztus 27-én parafált szovjet-magyar gazdasági egyezményt.

A nemzetgyűlés politikai bizottsága a kormány álláspontjának, illetve határozati javaslatának ismeretése után az egyezményt egyhangúlag elfogadta és ratifikálás céljából a Nemzeti Főtanács elé terjesztette.

Budapest. (MTI) A nemzetgyűlés politikai bizottságának csütörtöki ülésén előadóvá választották Balogh István államtitkárt. A bizottság ugyancsak megválasztotta azt az albizottságot, amely az ellenállási mozgalomban való részvétel címén földbirtokok megtartására vonatkozó kérvényekről dönt. Tagjai: Donáth Ferenc, Kovács Imre, Pfeiffer Zoltán, Szeder Ferenc és Vörös Vince.

Budapest. (MTI) A nemzetgyűlés politikai bizottságának csütörtöki ülésén előadóvá választották Balogh István államtitkárt. A bizottság ugyancsak megválasztotta azt az albizottságot, amely az ellenállási mozgalomban való részvétel címén földbirtokok megtartására vonatkozó kérvényekről dönt. Tagjai: Donáth Ferenc, Kovács Imre, Pfeiffer Zoltán, Szeder Ferenc és Vörös Vince.

## Megérkeztek a bélyegek a pénz felülbélyegzéséhez

A posta szombaton kezdi meg az árusítást

Budapest. (MTI) A bélyegek felragasztásához különleges ragasztó szükséges. Ez a bankokban és a postahivatalokban a közönség rendelkezésére áll. A pénzintézetek szívesen cserélnék bélyegzetlen bankjegyekért bélyegzett bankjegyeket. Kíváncsán várják, hogy a felbélyegzés így módon történjen. A bélyegek felragasztásánál ügyelni kell a színre, miután a különböző értékű bélyegjegyeket egymástól csupán különböző színű különbözőzeti meg. Az 1000 pengőre halványpiros, a 10 000 pengőre barna, a 100 000 pengőre zöld bélyeget kell ragasztani. Tehát csak azok a bankjegyek fogadhatók el teljesértékűnek, amelyeken meg-

felelő színű bélyeg van.

A pénzügyminisztérium, illetve lebélyegzéssel kapcsolatban a makói postafőnökség közli, hogy a posta az ideérkezett utalványok összegét teljes névértékükben, felülbélyegzett bankjegyekben fizeti ki. A bankjegyek felbélyegzéséhez szükséges bélyegek csütörtökön megérkeztek a postára s azokat a hivatal szombaton reggel kezdi meg kiszolgáltatni a közönség részére. Ezzel egyidejűleg közlik, hogy a lebélyegzetlen pénzekkel január 1-én 0 órától csak pénzbejegyeket lehet vásárolni január 5-ig. Azután a lebélyegzetlen pénzek fizető eszközül nem használhatók.

## Halálos késelés az Arany János-utcában Borkóstolás közben halállal végződött a menyasszony körüli szóváltás

Halálosvégű késelés tartja igazolomban az Arany János utca lakói. Barátságos borkóstolásnak indult az elmúlt nap délutánján egy alkalmi borvásárlás az Arany János utca 60. szám alatti házban, de szörnyű tragédia lett a vége,

mert a borkóstoló barátok ösz szeszízalkoztak és a vita hevében, az egyik egy hatalmas konyhakéssel beszurta a másikat.

A rendőrség nyomozása a tragikus esetről a következőket állapította meg:

Gyenge János 24 éves fuvaros és lóalkusz, aki az Arany János-utca 60. szám alatt lakott, az elmúlt nap menyasszonyával Orosz Máriával a városba tartott, amikor a Raffai vendéglő előtt, a Kossuth Lajos utcán több barátját fedezte fel egy csoportosulásban. A csoportosulás oka: alkalmi borvásárlás volt. Maga is beállt a vásárlók sorába és menyasszonyával együtt mintegy 50 liter bort vásárolt. Természetesen a borvásárlás költséggel volt egybekötve és így hamarosan elég jó hangulat alakult ki a barátok között. Gyenge a megvásárolt 50 liternyi bort haza akarta szállítani és ezért megkérte az ott lévő Kenéz Lajos 41 éves fuvarost, aki a Dembinszky-utca 9. szám alatt lakik és 3 gyermek apja, hogy outlévő kocsijával segítsen hazavinni lakására a bort. Kenéz hajlandó volt megtenni ezt a szívesseget Gyengének, azonnal felpakolták a bort és elindultak az Arany János-utca. Utközben néha-néha ittak is a borból, úgyhogy mire hazatértek, a hangulat igen emelkedett volt már.

Gyengénél letelepedtek a szobába és rögtönzött borkóstolót rendeztek. A bor fogyott, a hangulat ennek arányában természetesen emelkedett. Orosz Mária közben kiment a konyhába, hogy valami ételt főzzön a vendégeknek. A vendégek egyrésze azonban hamarosan eltávozt és Kenéz egyedül maradt Gyengével. Folytatták az ivást, majd Kenéz kiment a konyhába és Orosz Máriával kötekedett. Mindenáron ölelgetni akarta, sőt ajánlatokat is tett neki. Utána, amikor a leány erőiesen visszautasította a közeledését, visszatért a szobába. Közben Gyenge is kiment a konyhába, ahol menyasszonya elpanaszolta neki Kenéz viselkedését. Az ittas Gyenge erre visszament a szobába és felelőségre vonta Kenéz. A felelőségre vonás indultos szóváltással fejeződött, majd dulakodással. A dulakodás hevében Gyenge kirohant a konyhába, ahol a falon lógó kések közül egyet leemelt és a hatalmas konyhakéssel visszarahant a szobába.

Kenéz úgy látszik észrevett valamit és megakart akadályozni, hogy Gyenge bejöhessen a szobába, mert neki félt az ajtónak és beszorította. Gyenge teljes erejével lökte be az ajtót, ami a nagy dulakodásba ki is tört. Gyenge berohant és a szoba közepén aló Kenézre teljes erejével beleavagta a nagy konyhakést. A szuras pontosan a szívet találta el Kenéznek, aki egy hordulást után azonnal meghalt.

A gyilkosság elkövetése után Gyenge János és Orosz Mária hosszabb tanakodás után feljöttek a rendőrségre, ahol jelentést tettek az esetről. Eleinte ellent-

mondó vallomásokot tettek, de a rendőri nyomozás, amely azon na megindult és a helyszínen végeztet vizsgálatot, kiderítette a való tényállást. Gyenge Jánost letartóztatták. A nyomozás folyik.

## HIREK

— MI VAN MA? 1945. december 22, szombat. Róm. kat.: Zénó. Prot.: Zénó. Napkelte 7 óra 45 p., nyugta 16 óra 12 p. Holdkelte 19 óra 46 p., nyugta 10 óra 25 p.

**HÍRDETŐINKHEZI Felhívjuk** hirdetőink figyelmét, hogy a karácsonyi számba szent hirdetőhelyeket a hó 22-éig, szombat délutánig kiadónivalatunknál leadni szíveskedjenek.

— Időjárás. Várható időjárás: Mérsékelt szél, borult, ködös idő, sokfelé csapadék, a hegyekben havazás, éjjeli fagy, a nappali felmelegedés gyengül.

— A malmi árak emelkedésének árai. Budapest. A közellátásügyi miniszter a kukoricadara malmi árát 42.000, a kukoricaliszt malmi árát 34.000, a kukoricakorpa malmi árát 15 ezer pengőben állapította meg mázsánként.

— A lótt vadak árai. Budapest. (MTI) A közellátásügyi miniszter a nyúl, őz, szarvas, vaddisznó egészben számított árát kilogrammonként 12.500 pengőben állapította meg. A fácánkakas, fácánlyuk darabonként 25 ezer pengő, a vadliba darabonként 20 ezer pengő. Ezek az árakon kötelesek a vadásztársaságok tagjai a beszovaltatásra kötelezett vadászszákmányt a Magyar Lóttvad Értékesítő Irodának, illetőleg megbízott kereskedőjének eladni.

— Szlovákosítják a magyar neveket. Pozsony. (MTI) A ehszlovák hatóságok elrendelték, hogy a magyar hangzású neveket ezen túl szlovákul, illetve szlovák helyesírással kell használni. Ez a kereszt és vezetéknemekre egyaránt vonatkozik.

— A közellátásügyi miniszter szabályozta a növényi olajok és a margarín árát. Dr. Bárányos Károly közellátásügyi miniszter a nyers és finomított növényi olajok, valamint a margarín árának szabályozása során a nyersolaj fogyasztói árát 2.580 pengőben állapította meg literenként, a finomított olaját — literenként — 2.450 pengőben. A margarín fogyasztói árát a közellátásügyi miniszter kg.-ként 4.000 pengőben állapította meg.

— A marhalevel kiállításának díja. A földművelésügyi miniszter a marhalevel kiállításának díját 100, a tulajdonjogátörbázási nyilatkozatoknak a marhalevelre való rávezetése díját 70, végül az állategészségügyi bizonyítvány megállításának és az új irányításnak díját 50 P-ben állapította meg. Ezek a díjak a jövőben minden külön intézkedés nélkül ugyanolyan arányban emelkednek, mint amilyen arányban majd a XI. fizetési osztályba sorozott közszolgálati alkalmazottak illetményösszegét emelik.

### PARK MOZI

Szombaton 5 és 7 órai, vasárnap 4, 6 és 8 órai kezdettel bemutatjuk az amerikai filmgyártás legújabb ragyogó és pazar kiállítását filmjét

## Új csillag született

Főszereplők: **Fredrico March, Janet Gaynor, Végig színes film.** HIRADÓ Pénztárnyitás 4 órakor, vasárnap 10-12-ig. Telefon: 275

— **Emelkedett a bankjegytorgalom.** Budapest. (MTI) A bankjegytorgalom a december 15-i kimutatás szerint a december 7-i forgalommal szemben 112 milliárd 557 millió pengővel, 563 milliárd 166 millió pengőre emelkedett.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságokra jelentkezők: Kenéz József Balázs Máriával, Bolygó László Barakonyi Annával. Elhaltak: Varga Imréné Almási Erzsébet (Battányi-u. 11.) 25 éves, Kardos Sándor (Tulipán-u. 13.) 63 éves, Erdei Imréné Horváth Erzsébet (Bem-u. 9.) 81 éves, öz. Szabó Jánosné Kockás Rozália (Révész-utca 62.) 58 éves, Nagy György Lajos (Jókai-u. 44.) 90 éves korában.

**MAKÓI NÉPBANK** úgy a régi, mint az újonnan elhelyezett betéteket minden felmondás nélkül azonnal kifizeti.

### A tanszemélyzet anyagi helyzetének rendezéséről tárgyalt a minisztertanács

Budapest. (MTI) A kormánytagjai **Tildy** Zoltán elnöklésével kedden délután minisztertanácsot tartottak, amelyen **Gordon** Ferenc előterjesztését a pénzbeli helyzetéről vonatkozólag elfogadták. A minisztertanács elfogadta továbbá azt a javaslatot, hogy felhatalmazást ad a miniszterelnöknek arra, hogy a kormány nevében felhívással forduljon a nagybatalmekhoz, hogy az általuk megszállt területen lévő, németek és nyilasok által elhurcolt javakat adják vissza.

Hozzájárult a minisztertanács a tanszemélyzet anyagi helyzetének rendezéséhez is. Felhatalmazta a kultuszminisztert, hogy a tanszemélyzet helyzetének megjavítására irányuló intézkedéseket kidolgozza.

Ezek után **Balogh** István miniszterelnökségi államtitkár tett javaslatot a bányák államosításával kapcsolatban, amelyet szintén elfogadott a minisztertanács.

### A szülők és a gyermekek kölcsönös jogi viszonya Szovjetunióban

Írta: G. Sverdlov.

A szülői jog mindenoldalú védelme, összekapcsolva a gyermekek állami védelmével, az apának és anyának gyermekeikhez viszonyított teljes egyenjogúsága, s mindez a kölcsönös megsegítés elvének, a törvényszabta kötelezettségek szülők és gyermekek egyaránt ráruva. — Ime, ezek azok az általános vonások, amelyek a szovjet törvényekben a szülők és gyermekek kölcsönös jogi viszonyát jellemzik.

Az állam hatalmas összegeket költ arra, hogy kiterjessze és tökéletesítse a szülőket abban a törekvésükben, hogy gyermekeiket eltarthassák és felnevelhessék. Az állam ezzel meg akarja erősíteni a szülők és gyermekek között fennálló kötelezettséget, ki akarja elégíteni az embernek természetes, gátlás nélküli szükségletét: az anyai és apai érzés kielégését a biztosítani az ember számára legbensőbb jót — a gyermekelkeltést a családban. Ennek érdekében a szovjet családi - jog valamennyi tényleges irányelvét az a törekvés hatja át,

hogy fenntartsa a szülők és gyermekek közötti kapcsolat szilárdságát. Az állam a szülőknek bőséges lehetőséget biztosít abban, hogy gyermeknevelő intézményeket vehessen igénybe. Ennek a szükségletnek kielégítésében a bölcsődék, gyermekjászatok, gyermekkertek stb.-ek kifejezett hálózata segít.

A szülők saját kiskorú gyermekeiknél, mégpedig a gyermekek 14 éves koráig kiterjedő kapcsolataiban, gyámjainak, 14 éves kortól 18 évesig gondnokainak ismertetnek el, minden külön kirendelés nélkül. A szülőknek jogukban áll gyermekeik személyi és vagyonai érdekeit képviselni és megvédelmezni, valamint gondoskodni gyermekeik neveléséről s valamely elhelyezést célzó kiképzetésükről. Gyermekeikkel egyetértőleg megköthetik a tanácsszerződést, valamint a gyermekek munkaviszonyát írásba foglalt megállapodást, természetesen csak a törvény által megengedett korban.

A szülőknek fennáll az a joguk, hogy a munkaszervezős felbontását követeljen, amennyiben a megállapodás sértene a gyermek jogait. Nélkülözést szenvedő és munkára alkalmatlan szülőknek meg van a jogosultságuk ahhoz, hogy anyagi támogatást élvezzenek gyermekeiktől.

A szülői jog gyakorlását kizárólag a gyermek érdekei szabályozzák. Hogyha a szülők a ténykedéseikben a jogok rosszhasznú alkalmazása volna megállapítható, akkor a joguktól büntetőbírói ítélettel 5 évre megfoszthatók. Abban az esetben, ha a szülők a kötelezettségeiket nem teljesítik, vagy pedig gyermekeikhez való viszonyukban jogaikkal nem jöszszennek el, akkor bírói döntéssel a szülőket megfosztják gyermekeiktől s a gyermekeket a gyámsági, illetőleg gondnoksági szervek gondoskodása alá rendelik, különbséget akkor, hogyha megállapítást nyert a gyermekekkel szemben tanúsított kegyetlen bánásmód. A szülői jogtól való megfosztásuk azonban nem mentesíti a szülőket a gyermekek eltartási költségeinek teljesítésétől.

A szülők kötelesek gyermekeiket azok nagykorúságig eltartani, sőt teljeskorú gyermekeiket is, amennyiben azok munkára képtelenek lennének.

A gyermekeltartási díj az apa keresetének bizonyos pontosan meghatározott része éspedig egy gyermekre a kereset egynegyed része, 2 gyermekre egyharmad kereset, három s ennél több gyermek eltartására a kereset fele.

A szülők a szovjet örökösödési törvény értelmében nem jogosultak arra, hogy végrendeleteikben 18 évesnél fiatalabb gyermekeiket a törvényes örökösökből kizárják. Nem engedi meg a törvény az olyan korlátozó végrendeletet sem, amely a nem teljeskorú gyermekeknek háromnegyed részről kisebbet hagy örökölt abból a részből, amelyet nekik az örökösödési törvény értelmében örökölnök kellene.

Azok a polgárok, akik olyan személyektől örökölnek, akik a törvény értelmében eltartók voltak, kötelesek a kiskorú gyermekek eltartását átvállalni, s erre kötelesek a teljeskörűk esetében is, hogyha ezek nincsenek szegények és egyben munkaképtelenek.

A férfi és nő egyenjogúságának elve azokban a kérdésekben is érvényesül, amelyek a szülők és gyermekek kölcsönös viszonyára vonatkoznak. Így rendelkezik pl. a törvény a gyermek családi nevére vonatkozóan. Hogyha a szülők közös családi nevet viselnek, akkor természetesen ezt a nevet viselik a gyermekek is. Amennyiben azonban a családi név különböző volna, akkor a szülők közös egyetértéssel állapítják meg a gyermekek nevét. Megegyezés hiányában a családi név dolgaiban a gyám-, illetőleg gyermekgondnoksági - szervek ítéletek határoznak.

A házasság felbontása esetében a gyermekek születésük alkalmával ka-

pott családi nevet tartják meg. Hogyha az a szülő, amelyik a gyermeket a házasság felbontása után nevelés céljából magánál tartja, a maga családi nevet akarja a gyermekre ráruházni, akkor ebben a kérdésben a gyermek érdekeit figyelembe véve, a gyám és gondnoksági szervek döntenek.

A szovjet törvényalkotás nem engedi meg az anya gyámjainak semmiféle csorbítását és nem ismer el semminemű apai előjogokat. Valamennyi szövetséges köztársaság törvénykönyve egybehangzóan előírja, hogy gyermekekkel kapcsolatos minden intézkedést a szülők közös elhatározás alapján hajtsanak végre. Egyenlenség esetében a vitatott kérdésben a gyám, illetőleg gondnoksági hatóságok döntenek.

Amennyiben a szülők nem laknakak egyhelyütt, abban a kérdésben, hogy kinél lakjanak a gyermekek, közösen határoznak. Hogyha nem tudnak megegyezni, akkor a kérdésben a bíróság dönt. A döntésben sem az egyik, sem a másik fél előjoga nem számít. Minden attól függ, hogy az adott esetben mit követelnek a gyermek érdekei, hogyban viselkednek a szülők gyermekekkel szemben, milyen az apa, illetőleg az anya vagyonai állapota, milyenek a lehetőségeik abban a tekintetben, hogy helyesen nevelhessék gyermekeiket, a gyermekek kihez vonzódnak, hová vágnak stb. A gyermek-eltartási kötelezettség egyforma mértékben hárul mindkét szülőre. Amennyiben a gyermek nem az anyjánál lakik, de az anya keresettel rendelkezik, úgy az a személy, aki a gyermeket elaltja, jogosult a gyermek eltartásához szükséges anyagi eszközöket, költségeket az anyától követelni.

## PÁRTHIREK

Szakiszervezeti, MaDíSz és egyéb közlemények

A **Hemzeli Parasztpárti** vassárnap délelőtt 10 órakor párt helyiségben taggyűlést tart, melyre kéri a tagok pontos megjelenését. Vezetőség.

A **Makói Malomipari munkások** december 24-én délután 3 órakor taggyűlést tartanak, tisztújító közgyűléssel egybekötve. A tagok pontos megjelenését kéri a Vezetőség.

## SPORT

A **Makói Munkás Testező Egyesület** folyó hó 22-én az összerendezett munkások Teliki-utcai helyiségében rendkívüli fontosságú választmányi ülést tart, amelyre az igen tisztelt elnökségi és választmányi tagokat tisztelettel meghívom a vezetéség nevében. Makó, 1945. december 20.

**Gombkötő István** h. főtitkár.

11613

### Meghívó

A **Makói Munkás Testező Egyesület** folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor tartja

**évi rendes tisztújító közgyűlést**

a Munkáshon emeleti nagytermében, határozatképtelenség esetén, a tagok létszáma való tekintet nélkül, ugyanott 11 órakor, amelyre az Egyesület minden tagját tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

Előki megnyitja.  
Főtitkár beszámolója.  
Számvetésről bizottság jelentése.  
Pénztárás jelentése.  
Tagdíj megállapítása.  
Tisztkar lemondása.  
Ejti tisztkar választása.  
Beszélgetés indítványok.  
Makó, 1945. december 22.

11612 **Gombkötő István** h. főtitkár.

**Füzludó mindenestől** azonnalra felveszek. Horváthné, Rákóczi-n. 3. 11617

## MAKÓI NEPUJSAG

a Demokratikus Nemzeti Bizottság lapja.

Szerkesztőbizottság: **Dr. Diószegi Sámuel, Gubacs Mihály, Kiss Imre, Lukács Pál, ifj. Stumpf György, Gy. Varga Sándor.**

Felolós szerkesztő: **Koncsk László.**

Felolós kiadó: **Demokratikus Nemzeti Bizottság.** Makói „Szabadság” Nyomdaipari Kft. Makó, Szegecs-né 1. sz. Felolós nyomdaipari: **Horváthné, Rákóczi-n. 3. 11617**